

**Kutatósi zárójelentés
a Tihany, Kenderföldek**

**(hrsz: Tihany 1841/2, 1841/4, 1841/5, 1841/9, 1841/18,
1841/21, 1841/24, 1841/27, 1841/28, 1842, 1843/1, 1843/2,
1843/3, 1843/4, 1843/6, 1843/7, 1844, 1845, 1846)**

**elővilágának, életközösségeinek területfeltáró kutatásáról
a 2022-2024. évben**

Résztvevő kutatók:

Ádám László entomológus – holyvák

Dr. Cseho Gábor entomológus –ízeltlábúak

Eichard János arachnológus – pókok

Dr. Galambos István botanikus, briológus – mohok, edényes növények

Dr. Ilosvay György herpetológus – kétéltűek. hüllők

Juhász Balázs helyi koordinátor – helyi flóra és fauna

Kovács Attila ornitológus – madarak

Dr. Kutasi Csaba entomológus – ízeltlábúak

Németh Tamás entomológus – pattanóbogarak, álszúk

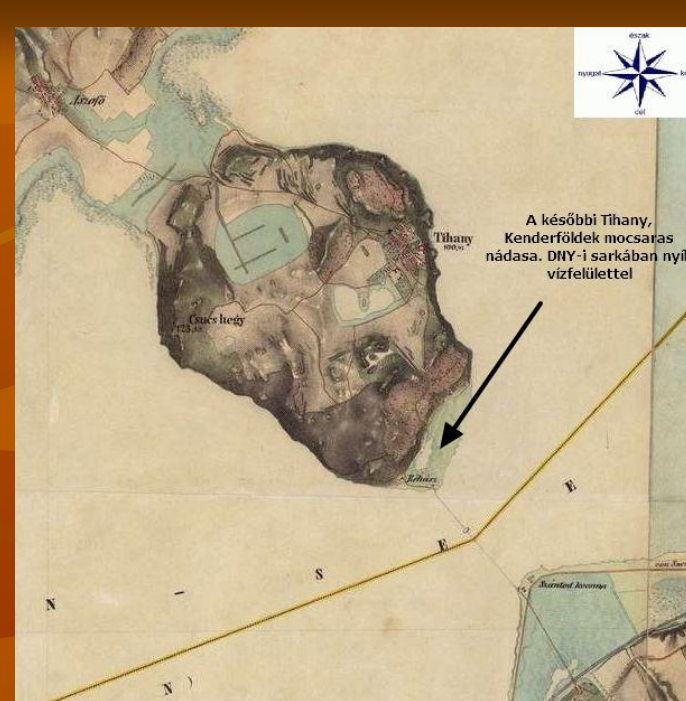
Rechner Szilvia preparátor – ízeltlábúak

Dr. Sinigla Mónika botanikus, lichenológus – zuzmók, edényes növények

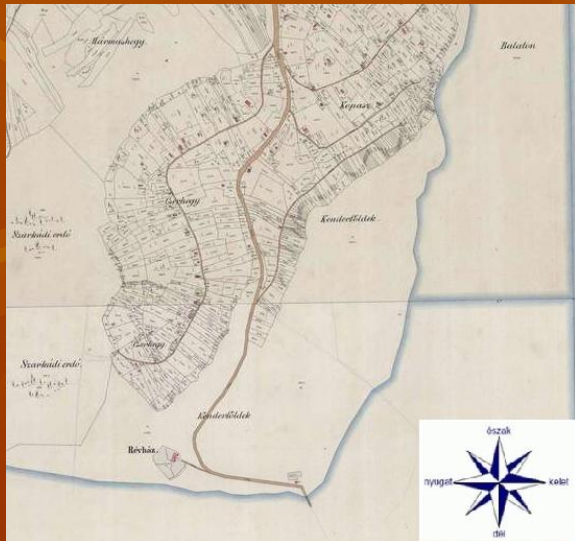
Dr. Tóth Balázs lepidopterológus – lepkék

Tihany: Kenderfőldék a XVIII. század utolsó negyedében
 $M = 1 : 40\,000$ (Forrás: Internet)

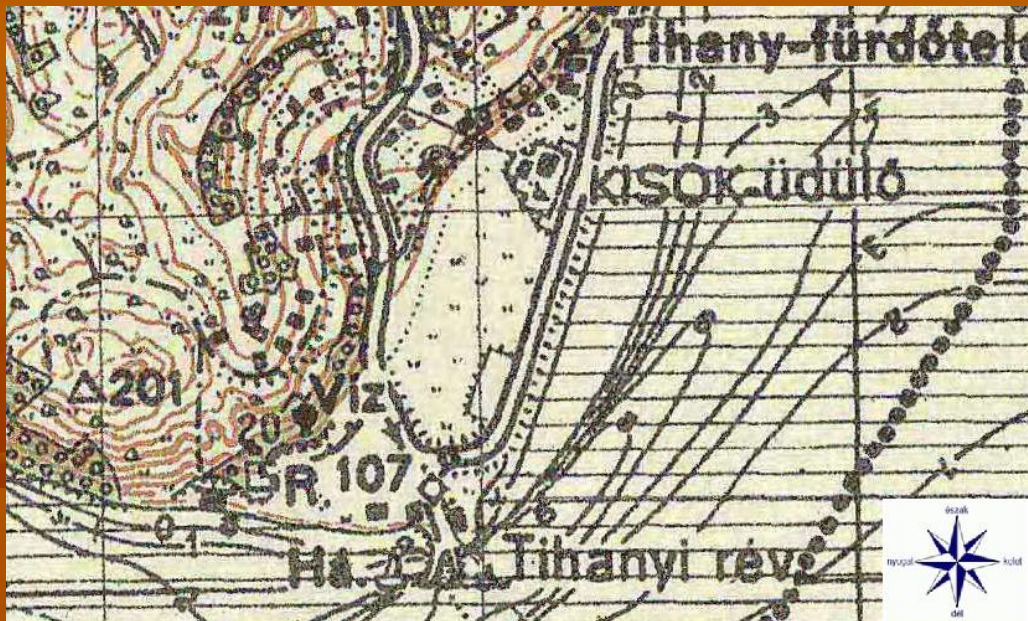
Tihany, Kenderfőldék a XIX. század közepén. $M = 1 : 40\,000$
 (Forrás: Internet)

Tihany, Kenderfőldék a XIX. század
 közepi kataszteri térképen.
 $(M = 1 : 9\,000)$ (Forrás: Internet)

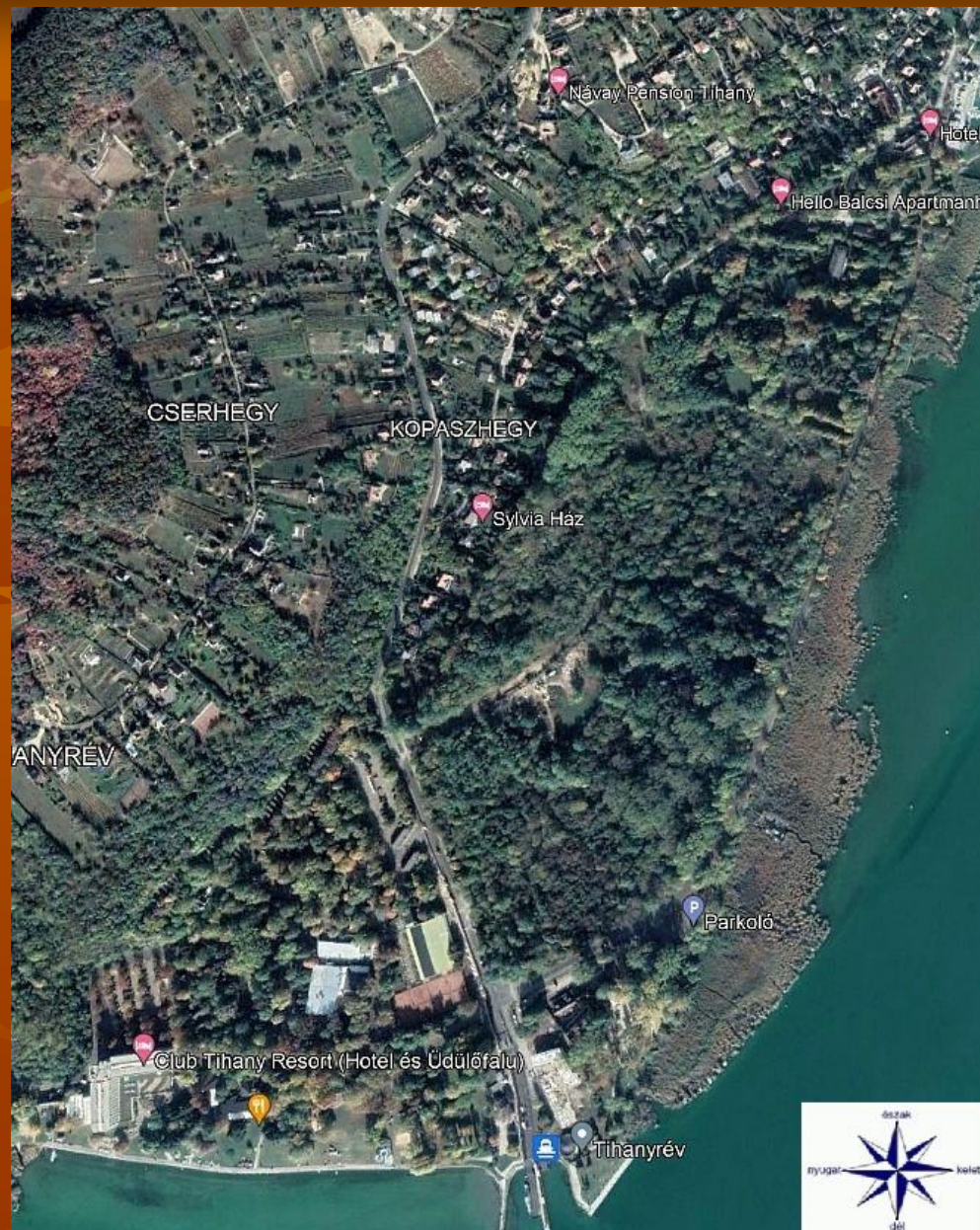
Magyarország harmadik katonai felmérésének
 (1869-1887)
 $1 : 75\,000$ -es méretarányú térképe ($M = 1 : 15\,000$)
 (Forrás: Internet)

A Kenderföldek Magyarország 1941-es katonai felmérésének térképszelvényén (M = 1 : 15 500) (Forrás: Internet 05)

Tihany Kenderföldek az 1960-as években a CORONA kéműhold felvételén (M = 1 : 8200) (Forrás: Internet 06)

A Kenderföldek műholdképe napjainkban (M = 1 : 6500) (Forrás: Google Earth Pro)
Megnyitva 2024.02.01.

Természetvédelmi szempontú kategóriák a gombák, növények állatok körében

Jopgszabállyal védett fajok

Vöröslistas fajok

Nagygombák:

5 faj, melyből 2 vöröslistas (Amanita vaginata (mikorrhizás) , Lepiota subincarnata (szaprofita)

Bolygatott talajokon is

Lichenizált gombák (Zuzmók)

25 faj melyből 3 sérülékeny (Flavoparmelia caperata, Hypogymnia tubulosa, Physciella chloantha) 1 ritka (Levania naegelii)

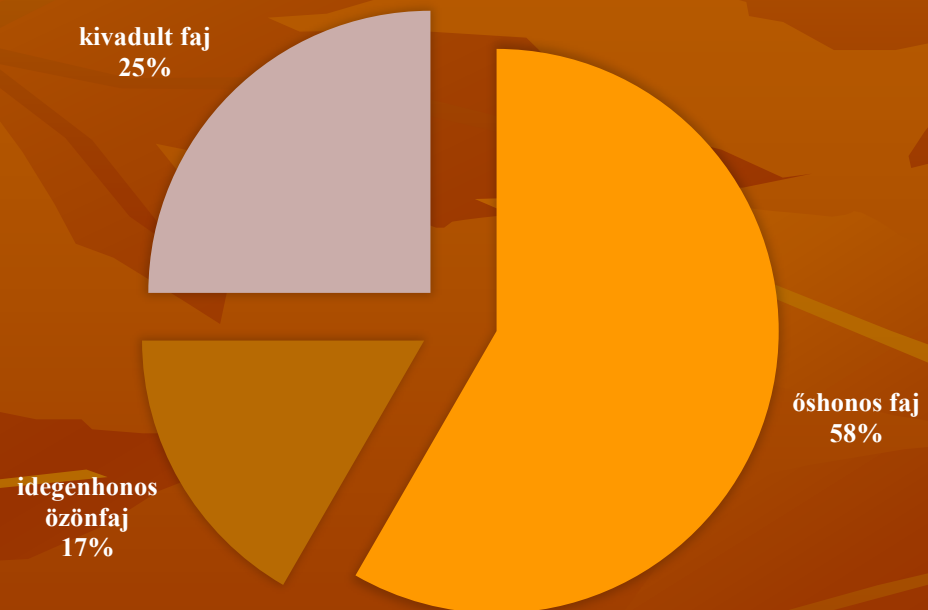
Mohok

24 faj, melyből 2 legkevésbé veszélyeztetett indikátor faj (Orthotrichum cupulatum, Syntrichia papillosa) 2 közel veszélyeztetett indikátor faj (Nyholmiella obtusifolia, Orthotrichum pumilum) 1 veszélyeztetett =Zygodon rupestris)

Utóbbi fajnak ez a második magyarországi lelőhelye

Edényes növények

Fafajok: 39 faj

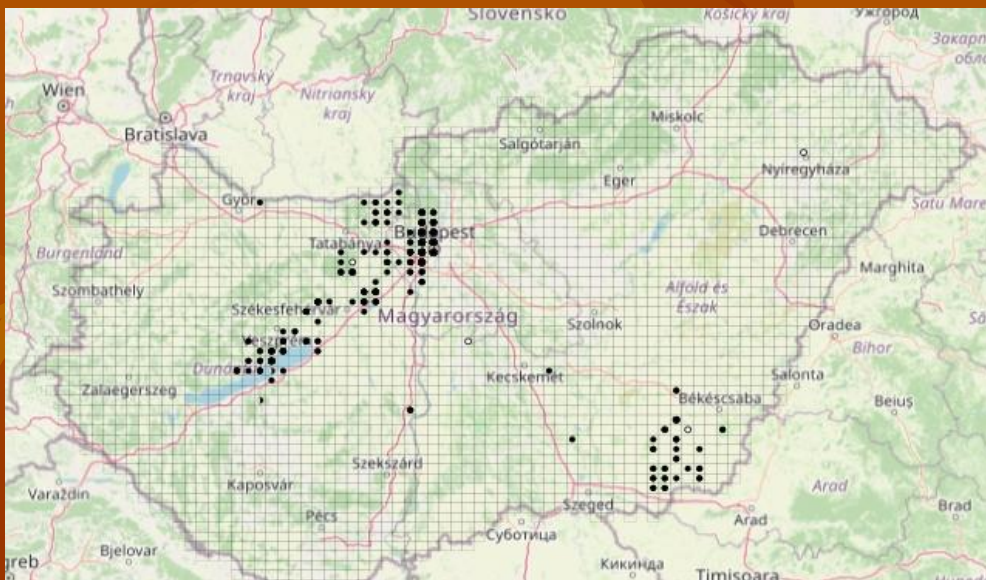

A Kenderföldek fafajainak származása

Edényes növények

Lágyszárúak: 131 faj

Az edényes lágyszárú fajok összetétele jól tükrözi a kutatási terület ökológiai viszonyait. Vízigény szempontjából jelentős részt képviselnek a nedves rétek fajai, a szárazabb élőhelyek növényei a közút szélére és a magasabb feltöltésekre jellemzőek. Kiemelkedően magas a nitrogénigényes, gyom jellegű, bolygatott talajokon előforduló fajok száma.

Sternbergia colchiciflora

1. A Sternbergia colchiciflora magyarországi elterjedésének raszterterképe (Forrás: Internet)

**A kutatási terület ÁNÉR élőhelyei
(Bölöni – Molnár – Kun 2011)**

B1a – Nem tűzegképző nádasok, gyékényesek és tavikákások

OB –Jellegtelen üde gyepek

**RB x RC x S6 – Őshonos kemény és puhafás erdők nem
őshonos fás fajokkal kevert állományai**

S2 – Nemesnyárasok

U4 – Telephelyek, roncsterületek és hulladéklerakók

U5 – Meddőhányók, földdel befedett hulladéklerakók

Gastropoda - Csigák

Pomatias elegans – nyugati ajtócsiga - 10 000 Ft

Coleoptera – Bogarak

Cucujus cinnaberinus – skarlátbogár – 5000 Ft

Dorcus parallelipipedus - kis szarvasbogár – 5000 Ft

Copris lunaris - közönséges holdszarvú-ganéjtúró – 5000Ft

Protaetia aeruginosa - pompás virágbogár – 5000Ft

Protaetia affinis - smaragd zöld virágbogár – 10 000 Ft

Protaetia ungarica - magyar virágbogár – 10 000 Ft

Cerambyx scopolii - kis hőscincér – 5000 Ft

Purpuricenus kaehleri – vércincér – 10 000 Ft

Rosalia alpina - havasi cincér – 50 000 Ft

Saperda scalaris – létracincér – 10 000 Ft

Theophilea subcylindricollis - hengeres szalmacincér – 5000 Ft

Lepidoptera – Lepkék

Gonepteryx rhamni – citromlepke – 5000 Ft

Argynnis paphia - nagy gyöngyházlepke – 5000 Ft

Polygonia c-album - c-betűs lepke – 5000 Ft

Vanessa atalanta - atalanta-lepke- 5000 Ft

Neuroptera- Recésszárnyúak

Mantispa styriaca - kétszínű fogólábú-fátyolka 50 000 Ft

Kimuttott ízeltlábúak fajszáma: 159, melyből 16 védett

Amphibia – Kétéltűek

Lissotriton vulgaris – Pettyes göte – 10 000 Ft

Triturus dobrogicus – Dunai tarajosgöte – 50 000 Ft

Rana komplex: *Pelophylax ridibundus* – Nagy tavibéka - 10 000 Ft

Pelophylax lessonae – Kis tavibéka – 10 000 Ft

Pelophylax kl. esculenta – kecskebéka . 10 000 Ft

Rana dalmatina – Erdei béka - 10 000 Ft

Reptilia – Hüllők

Lacerta agilis – Fűrge gyík – 10 000 Ft

Lacerta viridis – Zöld gyík – 25 000 Ft

Podarcis muralis – Fali gyík – 10 000 Ft

Natrix tessellata - Kockás sikló – 25 000 Ft

Natrix natrix Linnaeus - Vízisikló – 15 000 Ft

11 faj

Madarak

A terület gazdag fészkelő madárközösségnek ad otthont, melyek többsége az énekesmadarak közé tartozik. Egyetlen fokozottan védett fészkelő madárfaja a füleskuvik (*Otus scops*), azonban több NATURA 2000 jelölőfaj és számos ritkábbnak számító faj is fészkel itt. A megfigyelt fajok száma 49, több mint 250 megfigyelés alapján.

- Anas platyrhynchos** - Tőkés réce – 1-4 pár
- Phasianus colchicus** – Fácán – 1-3 pár
- Gallinula chloropus** – Vízityúk – 25 000 Ft 0-1 pár
- Rallus aquaticus** – Guvat – 50 000 Ft – 0-1 pár
- Columba palumbus** - Örvös galamb 1-5 pár
- Cuculus canorus** – Kakukk – 50 000 Ft – 1-4 pár
- Otus scops** - Füleskuvik – 100 000 Ft – 0-1 pár
- Dryocopus martius** - Fekete harkály – 50 000 Ft – 0-1 pár
- Picus viridis** - Zöld küllő – 50 000 Ft – 0-2 pár
- Dendrocopos major** - Nagy fakopáncs – 25 000 Ft – 1-4 pár
- Luscinia megarhynchos** – Fülemlé – 25 000 Ft – 1-10 pár
- Erithacus rubecula** – Vörösbegy – 25 000 Ft – 3-10 pár
- Turdus merula** - Fekete rigó – 25 000 Ft
- Turdus philomelos** - Énekes rigó – 20 000 Ft – 1-5 pár
- Acrocephalus arundinaceus** – Nádirigó – 25 000 Ft – 0-1 pár
- Acrocephalus palustris** – Énekes nádiposzáta – 25 000 Ft – 1-3 pár

Acrocephalus schoenobaenus – Foltos nádiposzáta – 25 000 Ft – 1-2 pár
Hippolais icterina – Kerti geze – 25 000 – 0-5 pár
Sylvia atricapilla – Barátposzáta - 25 000 – 5-20 pár
Curruca communis - Mezei poszáta – 25 000 Ft – 1-6 pár
Curruca curruca - Kis poszáta – 25 000 Ft – 1-10 pár
Phylloscopus collybita – Csilcsalpfüzike – 25 000 Ft – 1-5 pár
Muscicapa striata - Szürke légykapó 50 000 Ft – 1-5 pár
Remiz pendulinus – Függőcinege – 50 000 Ft – 1-2 pár
Panurus biarmicus – Barkóscinege – 50 000 Ft – 0-1 pár
Aegithalos caudatus – Öszapó – 25 000 Ft - 1-4 pár
Parus major – Széncinege – 25 000 Ft – 5-20 pár
Cyanistes caeruleus - Kék cinege – 25 000 Ft – 3-10 pár
Poecile palustris – Barátcinege – 25 000 Ft - 1-6 pár
Certhia brachydactyla - Rövidkarmú fakusz 25 000 Ft – 1-3 pár
Sitta europaea – Csuszka – 25 000 Ft – 1-6 pár
Garrulus glandarius – Szajkó – 0-3 pár
Corvus cornix - Dolmányos varjú – 1-3 pár
Pica pica – Szarka – 0-2 pár
Oriolus oriolus – Sárgarigó – 25 000 Ft – 1-3 pár
Sturnus vulgaris – Seregély – 25 000 Ft – 2-10 pár
Fringilla coelebs - Erdei pinty – 25 000 Ft - 5-20 pár
Carduelis carduelis – Tengelec – 25 000 Ft – 1-5 pár
Chloris chloris – Zöldike – 25 000 Ft – 1-5 pár

Fajsám 49

Fészkelő fajok száma:: 39

Védett fészkelő fajok száma: 33

Átrepülő védett és nem védett fajok száma: 6

A területen nem fészkelő de ott táplálkozó védett és nem védett fajok száma: 4

Emlősök

Sciurus vulgaris – Mókus - 25 000 Ft – lakófészke a területen előkerült.

Vadászható emlősök

Sus scrofa – Vaddisznó

Cervus elaphus – Gímszarvas

Capreolus capreolus - Őz

Összefoglalás

A csaknem két teljes évet felölelő kutatási program a Balaton-felvidéki Nemzeti Park részét képező, több tulajdonossal bíró Kenderföldek területén számos ritka, védett faj jelenlétét mutatta ki. Számszerűsítve ezek a következők:

Nagygombák: 2 vörös listás faj

Lichenizált gombák: 3 sérülékeny (vulnerable) és 1 ritka (rare) faj

Mohok: 1 sérülékeny (vulnerable) faj

Edényes növények: 1 védett faj

Puhatestűek: 1 védett faj

Bogarak: 11 védett faj

Lepkék: 4 védett faj

Recésszárnyúak: 1 védett faj

Kétéltűek: 6 védett faj

Hüllők: 5 védett faj

Madarak 1 fokozottan védett fészkelő faj és 32 potenciálisan vagy bizonyítottan fészkelő faj.

Emlősök: 1 védett faj

„Milyen Balatont szeretne látni harminc év múlva?”

- Olyan Balatont, amely nem akar sem úszómedence, sem halastó, sem egyetlen érdekcsoport kiszolgálója lenni. Nemzeti parki környezetben működő minőségi turizmust képzelek el, ahol a települések nem fordítanak háttal a tónak, de nem is építik be teljesen a partját. Jó vendéglátó helyekre és egész éves szolgáltatásokra van szükség, közben azonban meg kell őrizni a nádas, a fákat, a természetes partokat és a balatoni hagyományokat. A Balaton jövőjét nem a természet további „legyőzése” hanem a hozzá való alkalmazkodás és értékeinek igényes felmutatása jelenti. Ez a modellváltás ma már a klímaváltozás miatt is sürgetően szükségessé vált.”
- *Csécsi László: Újra vár a balatoni nyár, ősz, tél, tavasz. Kardos Gábor a klímaváltozás rendszerváltó hatásáról, korzókról és a túlfogyasztásról. In Magyar Hang Polgári hetilap IX. évf. 2026. 36. szám 4. p.*